

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 649
van **ADELIN BLANCQUAERT**
datum: 12 mei 2021

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Aanpak tienerpooiers - Stand van zaken

In de strijd tegen tienerpooiers worden verschillende acties opgezet. Een van deze acties is de preventietool 'Girl Power Squad' (GPS). Deze tool wordt vooral ingezet om jongeren te wapenen tegen tienerpooiers.

De minister gaf al eerder aan dat door de Vlaamse werkgroep (beeld)vorming een vormingsaanbod wordt uitgewerkt voor 2021. Ik verwijs naar het antwoord van minister Beke op mijn schriftelijke vraag nr. 356 van 29 januari 2021.

Voor het luik GPS wordt een drieledig doel vooropgesteld:

- het informeren van scholen en hulpverleners over het tienerpooierfenomeen, signaalherkenning en hoe hulp te zoeken;
- het bekendmaken van GPS als preventietool van slachtofferschap;
- het aftasten van de noden op het terrein om GPS uit te breiden naar andere doelgroepen, in combinatie met de bevindingen uit de exploratieve studie die Child Focus (2020) in Brussel voerde naar het tienerpooierfenomeen en haar slachtoffers.

Tot slot stelde de minister ook nog wat volgt:

"In 2021 zal Child Focus, in samenwerking met Payoke en andere centra voor slachtoffers van mensenhandel, starten met de ontwikkeling van een MOOC (= Massive Open Online Course) over het tienerpooierfenomeen en GPS, gericht op:

- o politiediensten en magistratuur beter bekend maken met de problematiek;
- o meer terreinkennis creëren rond het fenomeen opdat signalen sneller opgepikt worden en slachtoffers beter en sneller georiënteerd kunnen worden;
- o het thema meer bespreekbaar maken opdat meisjes meer weerbaar worden om slachtofferschap van tienerpooiers te voorkomen."

Het blijft bijgevolg, zoals de minister ook zelf aangaf, erg belangrijk om via beeldvorming op verschillende niveaus in te zetten op preventie en aanpak. Over deze verdere beeldvorming heb ik dan ook volgende vragen.

1. Wat is de huidige stand van zaken van de stuurgroep beeldvorming?
2. Welk vormingsaanbod is momenteel voorhanden?
3. Welke actoren worden geconsulteerd om te onderzoeken of GPS nog naar andere doelgroepen uitgebreid dient te worden?

4. Hoe zal de minister controleren of de vooropgestelde doelen wat betreft GPS behaald worden en welke initiatieven worden ter zake genomen?
5. Hoe staat het met de ontwikkeling van een MOOC?
 - a) Welke aspecten komen in deze opleiding aan bod?
 - b) Wie zal specifiek kunnen deelnemen aan deze opleiding?
6. Welke knelpunten zijn momenteel bekend bij de politiediensten en de magistratuur in de aanpak van tienerpooiers?
7.
 - a) Welke lacunes zijn er momenteel in het bestrijdings- en (jeugd)hulpaanbod wat betreft dit crimineel fenomeen?
 - b) Welke initiatieven neemt de minister binnen haar/zijn bevoegdheidsdomein om die weg te werken?
 - c) Op welke punten is er overleg met het federale niveau om mogelijke niveau-overschrijdende knelpunten gezamenlijk vanuit federaal en Vlaams niveau weg te werken?
 - d) Is er ondertussen ook met de andere regionale niveaus overleg, zodat de Vlaamse aanpak ook daarop kan worden afgestemd zodat vermeden wordt dat de problemen met tienerpooiers zich gewoon voortdurend verplaatsen tussen de regio's?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Zuhail Demir (1004), Wouter Beke (649).

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 649 van 12 mei 2021

van **ADELINE BLANCQUAERT**

1. De werkgroep beeldvorming komt drie keer per jaar samen. Aan deze werkgroep nemen afgevaardigden van Sensoa, Child Focus, FOD justitie, Opgroeien, het Kinderrechtencommissariaat en de referentiecentra mensenhandel Payoke en Pagasa deel. De resultaten van de werkgroep worden geagendeerd op de Vlaamse stuurgroep Tienerpooiers. De werkgroep beeldvorming kwam voor het laatst bij elkaar in februari 2021. De volgende bijeenkomst staat gepland op vrijdag 4 juni en een derde overleg in september.
2. Op het vlak van brede kennisdeling en het aanreiken van handvatten werd het draaiboek mensenhandel afgewerkt en verspreid via de website Jeugdhulp.be. In dit draaiboek worden duidelijke linken gelegd met de instanties die het huidige vormingsluik aanbieden.
https://www.jeugdhulp.be/sites/default/files/documents/draaiboek_mensenhandel.pdf.

Child Focus heeft een ruim vormingsaanbod voor ouders en professionals dat terug te vinden is via <https://childfocus.be/nl/vormingen/opleidingen-voor-ouders-en-grootouders> en <https://childfocus.be/nl/preventie/vormingen/opleidingen-voor-professionals>.

Wat de vormingen over het tienerpooierfenomeen betreft, biedt Child Focus sinds maart 2021 een vormingsmodule aan 'Tienerpooierfenomeen en GPS'. Dit is een vorming die gericht is op professionals die werken met jongeren in jeugdhulpvoorzieningen. Tijdens deze vorming maken professionals kennis met de dynamieken van het tienerpooierfenomeen, leren ze de GPS-tool preventief inzetten en krijgen ze handvatten aangereikt om hiermee met de jongeren aan de slag kunnen gaan.

Vormingsaanvragen over het tienerpooierfenomeen die bij Payoke aankomen, worden vanaf mei 2021 doorgestuurd naar Child Focus. Child Focus staat voortaan in voor alle algemene vormingen over het tienerpooierfenomeen. Child Focus blijft op zijn beurt doorverwijzen naar Payoke als het gaat over vormingen of infomomenten over concrete situaties gelinkt aan (vermoedelijke) slachtoffers van tienerpooiers.

Naar aanleiding van de Franstalige lancering van GPS in januari 2021, deed Child Focus eveneens een herlancering van de Nederlandstalige versie, die gekoppeld werd aan een gratis vormingscyclus voor begeleiders.

3. In 2020 voerde Child Focus een exploratieve studie uit in Brussel waarbij drie profielen van slachtoffers werden geïdentificeerd: 1) meisjes die in jeugdhulpvoorzieningen verblijven, 2) meisjes die opgroeien in erg welgestelde gezinnen en veeleer willen breken met een 'voorbested' pad en 3) meisjes die in een circuit van internationale mensenhandel verkeren.

Child Focus zal in 2021 de noden van deze verschillende profielen van slachtoffers verder uitdiepen om in 2022 de GPS in functie hiervan aan te passen.

Voor de verdere uitwerking van een versie van GPS die inzetbaar is in scholen, wordt input verzameld bij de verschillende partners van de werkgroep '(beeld)vorming tienerpooiers' en de stakeholders van de stuurgroep GPS binnen Child Focus. Uiteraard zijn ook de CLB hierin een belangrijke partner.

Daarnaast is er sprake van dove meisjes die (vermoedelijk) slachtoffer worden van tienerpooiers. Het inclusief maken van de tool, maakt dat de tool voor deze meisjes - die extra kwetsbaar zijn- eveneens toegankelijk zou zijn. De eerste, verkennende gesprekken met KOCA (= het Koninklijk Orthopedagogische Centrum Antwerpen) vonden hieromtrent reeds plaats.

4. De GPS-tool is in eerste instantie een initiatief van Child Focus. De verdere uitrol en evaluatie ervan wordt mee opgevolgd vanuit de Vlaamse stuurgroep, en meer specifiek vanuit de werkgroep (beeld)vormingen. Vanuit deze evaluatie worden er eventuele nieuwe acties opgezet.
5. a) Child Focus werkt inderdaad samen met Payoke en de andere centra voor slachtoffers van mensenhandel aan de ontwikkeling van een MOOC (= Massive Open Online Course) over het tienerpooierfenomeen en GPS. Hierbij wordt een drievoudig doel naar voren geschoven:
 - politiediensten en magistratuur beter bekend maken met de problematiek;
 - meer terreinkennis creëren rond het fenomeen opdat signalen sneller opgepikt worden en slachtoffers beter en sneller georiënteerd kunnen worden;
 - het thema meer bespreekbaar maken opdat meisjes weerbaarder worden.De opstart van de ontwikkeling van deze tool gebeurt dit jaar.
- b) Deze opleiding is gericht op actoren die (mogelijks) in contact komen met (potentiële) slachtoffers van tienerpooiers én voor iedereen die interesse heeft in en meer te weten wil komen over de problematiek. In eerste instantie zijn dit politie, parket, jeugdrechters, onderwijzend personeel, hulpverleners en middenveldorganisaties. In tweede instantie kan dit ook nuttig zijn voor iedereen die interesse heeft in en meer te weten wil komen over het tienerpooierfenomeen. Het zal dus ook toegankelijk zijn voor bijvoorbeeld bezorgde ouders.
6. Twee aspecten die we vanuit Vlaanderen op de agenda zetten zijn de noodzaak aan een goede samenwerking inzake de opsporing- en vervolging van online praktijken en, zowel voor de minder- als de meerderjarigen, het nastreven van een eenduidige registratie om de problematiek en het profiel van daders beter in kaart te brengen. Aangezien tienerpooierschap geen kwalificatie is zoals bijvoorbeeld diefstal of slagen en verwondingen, maar een modus operandi, is het momenteel immers niet evident om politionele en juridische gegevens van het fenomeen te verzamelen. Daarom nam minister Demir reeds het initiatief om in sipar, het registratiesysteem van de justitiehuisen, het registreren van tienerpooierschap mogelijk te maken. Op haar vraag werd dit ook besproken op het College van procureurs-generaal en wordt er momenteel in een aparte werkgroep gewerkt aan het mogelijk maken van de registratie in het systeem van politie (islp) en justitie (mach). Op die manier kan bijvoorbeeld in de reactie, bijvoorbeeld door specifieke voorwaarden, op maat gewerkt worden.
7. Het opsporen en vervolgen van criminele fenomenen zoals mensenhandel zijn in eerste instantie federale bevoegdheden. We zullen natuurlijk de Vlaamse inzichten inbrengen in overleg met de federale overheid door dit systematisch op te nemen in het overleg met het College procureurs-generaal en als prioriteit voor een integrale aanpak in het raam van de opmaak van de Kadernota Integrale Veiligheid.